

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 45985-05-23

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אריאל ואגו – אב"ד

כב' השופט גד גדעון

כב' השופט יעקב דנינו

המערער:

שלום גבריאל

ע"י ב"כ עוה"ד קרן זגורי

נגד

המשיבים:

1. פעמי תש"ז - מושב עובדים להתיישבות חקלאית
שיתופית בע"מ

2. מתיישבי פעמי תש"ז אגודה להתיישבות קהילתית
בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אריה נצר

חקיקה שאוזכרה:

חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969: סע' 159(ב)

חוק ההתיישנות, תשי"ח-1958: סע' 5, 6, 7, 8, 15

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]: סע' 89(1)

מיני-רציו:

* במקרה דנא לא נפלה שגגה בפסק דינו של בית משפט קמא לדחות התביעה על הסף בשל התיישנות. התביעה אינה נוגעת לזכות במקרקעין וחלפו למעלה משבע שנים מהמועד בו נולדה עילת התביעה ועד למועד הגשת כתב התביעה.

* דיון אזרחי – התיישנות – מועד תחילתה

* דיון אזרחי – סילוק על הסף – קבלתו

ערעור על פסק דין במסגרתו נדחתה תביעת המערער בשל התיישנותה. המערער הגיש תביעה לחייב את האגודה ומתיישביה להקצות לו מגרש נוסף במסגרת ההרחבה החדשה המבוצעת באגודה, בטענה כי בהרחבה הקודמת שבוצעה האגודה גזלה ממנו מגרש, וכי הוא הופלה שלא כדין לעומת בעלי משקים אחרים.

בית המשפט המחוזי דחה את הערעור ופסק:

שימוש באמצעי של סילוק על הסף ייעשה במשורה ובמקרים חריגים בלבד, בהם לא תכשר דרך לאתר בכתב התביעה עילת תביעה מבוררת, ולו בדוחק, נגד בעל הדין אשר הגיש את הבקשה. יישום הדברים למקרה דנא מלמד כי לא נפלה שגגה בפסק דינו של בית משפט קמא לדחות התביעה על הסף בשל התיישנות. מבלי להידרש לשאלה האם דרך הילוכו של המערער עולה כדי השתק שיפוטי הן בעניין אופי הזכות (במקרקעין או בשאינו מקרקעין) והן בעניין מועד הולדת עילת התביעה, על בעל דין לאחוז בטענה עובדתית אחת ולא לשנות גרסתו בהתאם לאינטרס הרלוונטי במועד נתון.

בעניין ההתיישנות, התביעה אינה נוגעת לזכות במקרקעין. המערער טען כי לא היה מודע למכירת זכותו במגרש לצד שלישי וכי הדבר נודע לו "באקראי" רק בסוף שנת 2015. ואולם, המבחן הקובע לעניין מרוץ ההתיישנות אינו המועד בו נודע למערער על מכירת זכותו הנטענת לצד שלישי, אלא המועד בו יכול היה לדעת עובדות אלו. דומה כי עילת התביעה נולדה במועד בו הוסרו העיקולים על המגרשים בהרחבה, ולמצער בעת שהאגודה מכרה זכותו לקבלת מגרש בהרחבה לצד שלישי, ולמרב בשנת 2009 עת זוכה חשבונו בסך התקבול ששילם צד שלישי. יתר על כן. לפי כל אחד מהמקרים, חלפו למעלה משבע שנים עד למועד הגשת כתב התביעה. אין לקבל איזו מטענות מערער להארכת תקופת ההתיישנות.

פסק דין

כב' השופט יעקב דנינו:

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת נעם חת מקוב), מיום 18.3.2023, במסגרתו דחה בית המשפט את התביעה בשל התיישנותה.

בתמצית ייאמר כי המערער, חבר אגודת פעמי תש"ז - מושב עובדים להתיישבות חקלאית בע"מ (להלן: "האגודה"), הגיש ביום 13.12.2022 תביעה לחייב את האגודה ואת מתיישבי פעמי תש"ז אגודה להתיישבות קהילתית בע"מ, להקצות לו מגרש נוסף במסגרת ההרחבה החדשה המבוצעת באגודה. זאת, על רקע טענתו כי בהרחבה הקודמת שבוצעה האגודה גזלה ממנו מגרש, וכי הוא הופלה שלא כדין לעומת בעלי משקים אחרים באגודה.

ביתר פירוט טען המערער כי בשנת 1994 החליטה האסיפה הכללית של האגודה על הרחבת המושב ב-65 מגרשים לבניה, כמספר הנחלות אשר היו אז במושב, כך שכל בעל משק יהא זכאי להמליץ על מי מטעמו לקבלת מגרש בהרחבה. בהמשך, בשנת 2002, אושרה התכנית התכנונית הרלוונטית וניתנה לכל אחד מבעלי המשקים זכות להמליץ על זכאי לקבלת מגרש כאמור. לדבריו, במועד הרלוונטי להקצאת המגרשים מרבית בעלי המשקים באגודה היו בחובות כספיים, וכי בגין חובות אלו הטילה מנהלת ההסדרים במגזר החקלאי (להלן: "המנהלת") עיקול על כלל קרקעות המושב, לרבות המגרשים אשר יועדו להרחבה. נוכח זאת, על מנת לקדם את פרויקט ההרחבה, נדרש היה לשחרר את העיקולים ולהסדיר את החוב בפני המשקם. כל אחד מבעלי המשקים נדרש לשלם למנהלת סך של 45,000 ₪ על חשבון החוב, ועם תשלום הסכום כאמור הוסרו העיקולים שהוטלו על המגרשים בהרחבה והתאפשרה הקצאת המגרשים למי שבוטלה יתרת חובו.

המערער הוסיף וטען כי בעל משק שלא נשא בתשלום החוב, הוביל לכך שהאגודה מכרה את זכותו לצד שלישי, והתמורה שהתקבלה קוזה מהחוב של בעל המשק הרלוונטי. המערער לא היה אותה עת בעל חוב במנהלת, ועל כן, המגרש בהרחבה אמור היה להימסר לו בחינם. מסיבות שלא הובררו, טען המערער כי זכותו להמליץ על הזכאי לקבל מגרש בהרחבה נשללה ממנו על ידי האגודה, תוך מכירת הזכות לצד שלישי ללא אישורו וללא ידיעתו. אחר שנמכרה זכותו כאמור, בשנת 2009 האגודה זיכתה את כרטיסו בספרי האגודה בסכום של 45,000 ₪.

לפי הנטען, ביום 8.12.2015 נודע לו כי המגרש לו היה זכאי נמכר לצד שלישי (ראו ס' 11 לכתב התביעה). או אז, פנה המערער לאגודה וביקש "לתקן את העוולה ולפצותו במגרש חלופי ו/או בערכו הריאלי של המגרש, אך כל פניותיו נדחו, תוך פגיעה בזכותו של התובע כחבר אגודה ותוך הפליית התובע לרעה ביחס ליתר חברי האגודה..." (ס' 21 לכתב התביעה). עוד נטען כי גם בשנים שלאחר מכן הפלתה האגודה לטובה בעלי משקים אחרים, וכי בשל כך נאלץ המערער לנקוט בהליך משפטי קודם שתכליתו מניעת הקצאה מתוכננת של מגרש מסוים לחבר אחר באגודה. תביעה זו נמחקה (ת"א 22621-01-19; שלום באר שבע [פורסם בנבו] : "להלן" : "ההליך הקודם"). לאחרונה נודע למערער כי האגודה אישרה תכנית להרחבה נוספת בהיקף של 87 מגרשים, כאשר באגודה חברים 80 בעלי נחלות בלבד. נוכח זאת, טען המערער כי בנסיבות אלה ייוותרו בידי האגודה שבעה מגרשים נוספים, מתוכם יוכלו לפצותו. לפיכך, המערער פנה לאגודה בדרישה כי תקצה לו מגרש נוסף על מנת לתקן את העוולה הנטענת בהקצאה הקודמת, כך שיהא זכאי זה הפעם לשני מגרשים, האחד מכוח זכותו כיתר חברי האגודה והאחר כנגד המגרש אשר לטענתו נגזל ממנו בהרחבה הראשונה שלא כדין.

המערער טען כי אגודה שיתופית חבה חובת תום לב ונאמנות כלפי כלל חבריה, ומתוך שכך, אין מקום להעדיף בעלי משקים אחרים על פניו בבוא האגודה ליישם את החלטות רשות מקרקעי ישראל (להלן: "רמ"י") בנושא הרחבת היישוב.

טיעוני הצדדים בבית משפט קמא במסגרת הבקשה לדחיית התביעה על הסף מחמת התיישנות

במסגרת הבקשה לסילוק על הסף שהגישו הנתבעות, נטען כי בסעיף 11 לכתב התביעה ציין המערער, "מועד היווצרות העילה: 8.12.2015 מועד בו נודע לתובע על מכירת זכותו לצד ג'". בהינתן שכך, ומאחר שהמערער ציין עוד כי עניינה של התביעה ב"זכות אובליגטורית לקבלת זכות למשבצת בהרחבה" (שם, סעיף 4), ממילא, מאחר שחלפו למעלה משבע שנים מיום הולדת עילת התביעה עד למועד הגשת התביעה, דין התביעה להידחות בשל התיישנות.

הנתבעות הוסיפו וטענו כי ההשתלשלות העובדתית המפורטת בבקשה, שהורתה בשנת 1994, אז הוחלט על הרחבת האגודה ב-65 מגרשים כמספר הנחלות אשר היו אז במושב, מלמדת כי המערער שקט על שמריו ולא פעל להגיש תביעה מתאימה התואמת טענותיו, לרבות לאחר שאושרה התכנית הרלוונטית בשנת 2002 ושולמו למשקם הכספים הנדרשים כנגד שחרור העיקולים לרבות ביחס למגרשים בהרחבה.

נטען כי האגודה כלל לא מכרה את זכותו של המערער לאחר, שכן, המנהלת הטילה עיקולים על משבצת האגודה בכללותה, ללא הבחנה בין החייבים לאחרים, ולכן - לרבות בשל עקרון הערבות ההדדית - נוצר הכרח להסדיר את החוב הכולל אף על ידי בעלי משקים שלא היו חייבים למנהלת. בכל מקרה, עוד בשנת 2009, זוכה כרטיסו של המערער באגודה בסכום ששולם על ידי הצד השלישי למנהלת עבור פדיון אחד המגרשים. המערער לא פנה לאגודה בשעתו, אלא לדבריו רק ביום 8.12.2015, אז נודע לו הדבר, תוך שביקש להקצות לו מגרש חלופי או לקבל פיצוי בערכו הריאלי של המגרש. עובדות אלה גם יחד מלמדות כי התביעה הוגשה כאמור בחלוף תקופת ההתיישנות.

הנתבעות הוסיפו וטענו עוד כי ההליך הקודם בו נקט המערער כאמור, נמחק לבקשתו, וכי יש בכך כדי להקים מעשה בית דין ביחס לסעדים מושא התביעה דנא. בהקשר זה צוין עוד כי בדיון שנערך בהליך הקודם ביום 10.3.2019, בבקשת המערער למתן סעד זמני, הוא טען כי ידע על ההרחבה משנת 2002 אך כי "הייתי עסוק, לא חשבתני... הדיווחים היו במושב בהנהלת חשבונות, לא מנעו ממני לקבל את הדיווחים" (עמ' 1 לפרוטוקול). למעשה, כך נטען, מאחר שתכנית ההרחבה אושרה כבר בשנת 2002, היה בכוחו של המערער לידע כי ניתנה לו האפשרות להמליץ על זכאי למגרש אחד בהרחבה, ולכן התביעה התיישנה בשנת 2009, ולמצער 7 שנים מיום שהאגודה זיכתה את כרטיסו של המערער בשנת 2009 בסכום של 45,000 ₪ כנגד מכירת זכותו לאחר. אפילו נאמר כאמור כי הזכות נולדה ביום 8.12.2015, כטענת המערער בכתב התביעה, עדיין גם לפי גרסתו התביעה התיישנה ביום 8.12.2022, טרם הגשת התביעה.

בתגובת המערער לבקשה נטען כי עילות התביעה מבוססות על הפלייתו אל מול יתר חברי האגודה, וכי מדובר בעוולה מתמשכת אשר החלה מיום גריעת זכותו לקבלת מגרש בהרחבה הראשונה. בעת הזו, בהתחשב בהרחבה הנוספת אשר מבוצעת כיום, בכוחה של האגודה לרפא את מחדלה המוקדם. לדבריו, מאחר שיש עודף מגרשים לחלוקה, לא ייגרם נזק כתוצאה מהקצאת מגרש נוסף לרשותו.

אשר למועד היווצרות העילה, טען המערער כי לא היה מודע להליכים בהם נקטה האגודה לשיווק המגרשים, וכי עילת תביעתו קמה רק עם קבלת תשובת האגודה ביום 5.6.2016 במסגרתה פורט כי זכותו להמליץ על אחר מטעמו בהרחבה הראשונה נמכרה לצד שלישי. בהקשר זה טען עוד המערער כי יש לפרש את סוגיית ההתיישנות באופן מצמצם, על מנת שלא לחסום את זכות הגישה לערכאות המהווה זכות חוקתית.

לצד זאת, המערער טען כי הזכות הנתבעת על ידו היא במקרקעין, שכן, בתביעתו עתר לקבל מגרש בהרחבת המושב, "כאשר משמעות הזכות היא כי בסופו של יום יקבל התובע זכויות חכירה מהוונות בדירה אותה יבנה על המגרש, זכות כי אין חולק כי הינה מנויה על הזכויות במקרקעין על פי חוק המקרקעין" (ס' 15 לתגובה לבקשה לסילוק על הסף). מכל מקום, אומנם זכותו הנטענת של המערער טרם נרשמה בלשכת רישום המקרקעין, אך בכל זאת יש להחיל את הוראת סעיף 159(ב) לחוק המקרקעין, הקובע כי חוק ההתיישנות לא יחול על תביעות לקיום זכות במקרקעין מוסדרים.

כן נטען כי זכויות האגודה בהרחבה מתייחסות לזכויות בניה, שתקופת ההתיישנות לגביהן היא זו החלה על תביעות במקרקעין. מאחר שנשללה מהמערער הזכות לבנות, בפועל נשללו ממנו זכויות בניה במגרש הרלוונטי.

לחלופין, נטען כי מרוץ ההתיישנות נעצר בהתאם [לסעיף 7 לחוק ההתיישנות](#) בשל הטעיית המערער, מאז נמכרה זכותו לצד שלישי עד למועד קבלת תשובת האגודה בחודש יוני 2016.

פסק דינו של בית משפט קמא

במסגרת פסק הדין ציין בית משפט קמא כי לא היה מקום לכך שהמערער יעלה בתגובתו לבקשה טענות עובדתיות הסותרות את אלו שנטענו על ידו בכתב התביעה. בסעיף 11 לכתב התביעה נטען כי ביום 8.12.2015 נודע למערער על מכירת זכותו לצד שלישי וכי זהו מועד היווצרות העילה. נוכח זאת, לא היה מקום כי בתגובתו לבקשה לסילוק על הסף יטען המערער לפתע כי העילה נוצרה רק ביום 5.6.2016, עת קיבל מענה מהאגודה כי זכותו נמכרה לצד שלישי.

בהתאם להוראת [סעיף 5 לחוק ההתיישנות](#), על בית המשפט לבחון תחילה האם עניינה של התביעה במקרקעין או בשאינו מקרקעין. ככל שמתחוויר כי התביעה אינה במקרקעין, יש לקבוע כי התביעה התיישנה כטענת הנתבעות. בענייננו, המערער לא עתר לקבל מגרש ספציפי בהרחבה, אלא אך לקבל "זכות אובליגטורית לקבלת זכות במשבצת בהרחבה" (ס' 4 לכתב התביעה) תוך שהבהיר כי המגרש לו הוא עותר אינו אלא אחד מתוך שבעה מגרשים נוספים להם זכאית האגודה מעבר למכסת בעלי המשקים באגודה. נוכח זאת, נקבע כי אין המדובר בתביעה למימוש זכות חפצית במקרקעין ולקבלת סעד הנוגע לקרקע מסוימת, שבעקבותיה אמור לחול שינוי במצב הזכויות הקנייניות בקרקע מסוימת או בחזקה עליה. מדובר בזכות אובליגטורית שאינה במקרקעין המתיישנת בחלוף 7 שנים ממועד הולדת עילת התביעה, דהיינו ביום 8.12.2022.

אשר לטענת המערער כי בסופו של יום, ככל שיקבל מגרש, יחתום על חוזה חכירה עם רמ"י, ועל כן, מדובר בתביעה לזכות במקרקעין, ציין בית משפט קמא כי בהחלטת בית המשפט המחוזי בהליך הקודם בעניין הסמכות העניינית נקבע כי אין נפקות לעובדה שאפשר שבמועד מאוחר יותר, אם בכלל, ייחתם הסכם חכירה לדורות. אף בענייננו המערער איננו אוחו בדבר והאפשרות התיאורטית כי בעתיד, ככל שיקבל הקצאה של מגרש, תהיינה לו זכויות קנייניות, איננה רלוונטית לשאלת ההתיישנות ולעת הזו היא תיאורטית בלבד. כך הדבר אף ביחס לטענתו בעניין הוראת [סעיף 159\(ב\) לחוק המקרקעין](#) אשר מתייחסת לקיום זכות במקרקעין מוסדרים, בעוד המקרקעין מושא התביעה דנא אינם מוסדרים.

בית המשפט הוסיף וציין כי יש לדחות טענתו הנוספת של המערער, לפיה תביעתו היא לזכויות בניה במגרש. נקבע כי מדובר בטענה תיאורטית, שכן, לא ניתן לדבר על זכויות בניה במגרש בלתי מסוים. ממילא, לא תמיד זכויות בניה ייחשבו כזכויות במקרקעין (בהקשר זה הפנה בית המשפט לאשר נקבע בע"א [3260/11 רחל ברכה משרד עורכי דין נ' אפריקה ישראל להשקעות בע"מ](#)

[פורסם בנבו]. אף טענת המערער בדבר הטעייתו ראויה לדחייה על הסף, מאחר שהמערער עצמו טען כי ביום 8.12.2015 נודע לו על דבר מכירת זכותו לצד שלישי, לאמור, כי אף אם הייתה הטעיה זו הסתיימה לכל המאוחר במועד זה.

לאור האמור, הורה בית המשפט על דחיית התביעה בשל התיישנות.

טענות הצדדים בערעור

המערער חזר על עיקרי טענותיו בתגובה לבקשה לסילוק על הסף שהוגשה לבית משפט קמא. בכלל זאת, טען כי בסוף שנת 2015 נודע לו באקראי כי בכרטיסו באגודה מופיע זיכוי בסך 45,000 ₪ על מכירת מגרש. המערער פנה לאגודה על מנת לבדוק פשר העניין תוך שעתר לקבל מידע בדבר דרך ואופן מכירת הזכות. רק עם קבלת תשובת האגודה ביום 5.7.2016 נודע למערער כי זכותו למגרש נגזלה שלא כדין. אכן, כך טען המערער, ביום 8.12.2015 נולדה לו עילת תביעה מושגית, אך עילת התביעה הקונקרטית קמה רק במועד מתן תשובת האגודה. לפיכך, יש לחשב את מניין ימי ההתיישנות רק החל מאותו מועד.

המערער הוסיף וטען כי לא היה מקום לחשב במניין תקופת ההתיישנות את המועד בו התנהלו הליכים משפטיים בין הצדדים במסגרת ההליך הקודם, שכן, לפי הוראת [סעיף 15 לחוק ההתיישנות](#), תקופה זו אינה נמנית בתקופת ההתיישנות.

המערער הוסיף וטען כי יש לבחון את המונח מקרקעין לעניין התיישנות אחרת מפרשנותו [בחוק המקרקעין](#). לעניין התיישנות תביעה די בכך שמדובר בזכות הנוגעת לנכס מקרקעין אשר עתידה להירשם במרשם הזכויות. בענייננו המערער עתר לקבלת מגרש אחד מתוך שבעת המגרשים העודפים שקיבלה האגודה בהרחבה החדשה. משכך, מדובר בעתירה למגרש ספציפי במקרקעין.

כן נטען כי בית המשפט לא נתן דעתו לטענת המערער לפיה מדובר בעוולה מתמשכת המולידה כל יום עילת תובענה חדשה, בשים לב לקיפוח המערער אל מול יתר חברי האגודה.

בתשובת המשיבות לערעור, נטען כי מעת שהמערער טען בכתב התביעה כי מדובר בתביעה הנוגעת לזכות אובליגטורית, לא ניתן להלום כי יישמע בטענה הפוכה בערעור כי מדובר בזכות במקרקעין. ממילא, בהקשר זה כבר קבע בית המשפט המחוזי בהליך הקודם כי ענייננו בזכויות אובליגטוריות בלבד. לא בכדי המערער צירף הסכמתו למחיקת התביעה שהגיש בהליך הקודם נוכח טענת המשיבות בדבר התיישנות התביעה.

המשיבות הוסיפו וטענו כי המערער הודה בהליך הקודם כי כבר בשנת 2002 קיבל מגרש וידע על ההרחבה, וכי נתבקש לשאת בדמי הפיתוח אך מסיבותיו לא עשה כן. מאחר שנוכח מחדלו לא בוצעה ההקצאה לטובתו, שבע השנים צריכות להימנות משנת 2002 ולא מיום 8.12.2015.

עוד נטען כי המערער עושה שימוש לרעה בהליכי בית המשפט, כאשר איננו מאזכר את קביעת בית המשפט המחוזי בהליך הקודם לפיה מדובר בזכויות אובליגטוריות, ובה בעת טוען לסירוגין כי ענייננו בזכות אובליגטורית במקרקעין ופעם אחרת כי מדובר בזכות במקרקעין. כן טען לסירוגין בעניין מועד הולדת עילת התביעה.

המשיבות הוסיפו וטענו כי רק במסגרת הערעור טוען המערער לראשונה כי אין להביא במניין הימים את התקופה עד ליום קבלת תשובת האגודה בחודש יוני 2016. אין מקום לאפשר למערער להעלות במסגרת הערעור טענות שלא הועלו על ידו בבית משפט קמא.

דין והכרעה

סילוק תובענה על הסף, בין בדרך של מחיקתה ובין בדרך של דחייתה, מהווה סעד דראסטי, מאחר שכך ננעלים שערי ביהמ"ש בפני התובע עוד בטרם נזקק ביהמ"ש לליבון הפלוגתות לגופן. בפרט נכון הדבר כאשר מבוקש לדחות התביעה על הסף, שכן, במקרה זה אין בכוחו של התובע לשוב ולהידרש בשלב מאוחר יותר לעניינו של ההליך.

מטעם זה, קבעו בתי המשפט כי שימוש באמצעי של סילוק על הסף ייעשה במשורה ובמקרים חריגים בלבד, בהם יימצא כי לא תכשר דרך לאתר בכתב התביעה עילת תביעה מבוררת, ולו בדוחק, נגד בעל הדין אשר הגיש את הבקשה (ע"א 35/83 חסין נ' פלדמן, פ"ד לו(4) 721,724; ע"א 693/83 שמש נ' רשם המקרקעין, פ"ד מ(2) 668, 672-671). הרציונל ברור: ככלל, ראוי לשאוף לבירור ענייני של הפלוגתות הניטשות בין בעלי הדין, על פני פתרון בינארי הנשען על הבעת עמדה אפריורית מוחלטת (ע"א 50/89 פרופ' ליטן נ' פרופ' אליה, פ"ד מה(4) 18). כאשר מצרפים לכך את זכות הגישה לערכאות, אשר ברבות הזמן קנתה לה שביתה כזכות חוקתית במשפט הנוהג, יש בכך כדי למסד מסקנה בדבר הצורך בשימוש זהיר ומבוקר טרם שביהמ"ש ישלח מעל פניו את התובע, ללא היוזקות לטענותיו.

מאידך, כאשר נעלה מכל ספק כי התובע לא יוכל להצליח בתביעתו, ברי כי לא יהא מקום לנהל הליך משפטי מלא, וזאת על מנת למנוע הליכי סרק, הטרדת בעלי הדין ובזבוז זמנו של ביהמ"ש.

יישום הדברים למקרה דנא, מלמד כי לא נפלה שגגה בפסק דינו של בית משפט קמא לדחות התביעה על הסף בשל התיישנות.

תחילה אציין כי מקובלת עליי טענת המשיבות לפיה בעל דין איננו רשאי לטעון בערעור היפך טענותיו בבית משפט קמא, תוך ניסיון למצוא מזור משפטי מטענה נוגדת לזו שהועלתה על ידו בתביעה המקורית. המערער טען בסעיף 4 לכתב התביעה כי הסמכות העניינית נתונה לבית משפט השלום "לאור היותה תביעה הנוגעת לזכות אובליגטורית לקבלת זכות למשבצת בהרחבה". משטען אפוא המערער כי תביעתו היא בעניין זכות אובליגטורית, אינו דין כי יתאפשר לו לטעון

במסגרת הערעור, לאחר שתביעתו נדחתה, כי תביעתו סבה אחר זכות במקרקעין (ס' 23-38 להודעת הערעור).

הדברים תקפים במידה זהה ביחס לטענת המערער בכתב התביעה לפיה "מועד היווצרות העילה: 8.12.2015 מועד בו נודע לתובע על מכירת זכותו לצד ג'". נוכח טענתו כי עילת תביעתו נולדה ביום 8.12.2015, במועד בו נודע לו כי זכותו נמכרה לצד שלישי, נתפס המערער על דבריו ואין מקום כי בית משפט של ערעור ישעה לטענה אחרת, כי העילה נולדה במועד מאוחר, עם קבלת תגובת האגודה למכתבו בחודש יולי 2016.

מבלי להידרש לשאלה האם דרך הילוכו של המערער עולה כדי השתק שיפוטי הן בעניין אופי הזכות (במקרקעין או בשאינו מקרקעין) והן בעניין מועד הולדת עילת התביעה, ברור כי על בעל דין לאחוז בטענה עובדתית אחת ולא לשנות עמדתו כזיקית המשנה צבעה בהתאם לאובייקט עליו היא נסמכת, בהתאם לאינטרס הרלוונטי במועד נתון. ההכרח למנוע פגיעה בטוהר ההליך השיפוטי ובאמון הציבור במערכת המשפט, ובה בעת, למנוע ניצול לרעה של ההליכים השיפוטיים, מחייבים כי בעלי דין יתמידו בגרסה עובדתית אחת.

הדברים ניתנים להיאמר אף באופן הבא: כתבי הטענות שהגישו הצדדים גודרים את יריעת המחלוקת הטעונה הכרעה. נוכח זאת, כאשר כתב תביעה מכיל הרצאת עובדות מסוימת, רשאי הנתבע לצאת מתוך נקודת הנחה לפיה הוא נדרש לשקף עמדתו הנוגדת ולהעלות טענות בנות משקל סותר, רק בהתייחס לטענות העובדתיות שהועלו בכתב התביעה (אלא אם בעל דין הרחיב חזית עובדתית בהמשך ההליך, והצד שכנגד נתן הסכמתו לכך, במפורש או מכללא). מאחר שהתובע טען בכתב התביעה כי מדובר בזכות אובליגטורית וכי מועד הולדת התביעה היה ביום 8.12.2015, אינו דין כי יתאפשר לו לטעון אחרת, מבלי שניתן לו היתר לכך בהחלטה מאוחרת. על כן, המשיבות רשאיות היו לצאת מתוך נקודת הנחה כי גרסתו מרכיבה במלואה את עמדת התובע, הן בהיבט העובדתי והן בהיבט המשפטי הנגזר מכך.

מועד הולדת עילת התביעה

"תקופת ההתיישנות מתחילה ביום שבו נולדה עילת התובענה" (סעיף 6 לחוק ההתיישנות). סעיף 5 לחוק ההתיישנות מתווה את מועדי תקופת ההתיישנות ביחס לזכויות הנתבעות, תוך יצירת הבחנה בין זכות שהורתה "בשאינו מקרקעין", שאז מועד תקופת ההתיישנות הוא 7 שנים, לבין זכות במקרקעין, שאז תקופת ההתיישנות היא 15 שנה, זולת אם מדובר במקרקעין מוסדרים, או אז מנין ההתיישנות משתרע על פני 25 שנה ממועד הולדת הזכות.

בהלכה הפסוקה נקבע כי המועד להיווצרות עילת תובענה לצורך מניין ההתיישנות, הוא מועד קיומו של "כוח תביעה" קונקרטי בידי התובע, דהיינו, קיום אפשרות ממשית להגיש תביעה ולזכות בסעד המבוקש, אם יעמוד בנטל ההוכחה העובדתי ובנטל הביסוס המשפטי של תביעתו (ראו: ע"א 9413/03 אלנקווה נ' הוועדה המקומית י-ם [פורסם בנבו] - להלן: "פרשת אלנקווה"; ד"נ 32/84 עזבון וויליאמס נ' Israel British Bank פ"ד מד (2), 265, 271). לאחרונה אף נפסק:

"בנקודת הזמן שבה כל העובדות הנדרשות להגשת התביעה ידועות, בכוח או בפועל, ברמה של קצה חוט, מתחיל מרוץ ההתיישנות" (ע"א 4773/21 פלונית נ' קופת חולים כללית [פורסם בנבו]; ההדגשות לא במקור). אומנם בפרשת פלונית דן ביהמ"ש בתחולת כלל הגילוי המאוחר הקבוע בסעיף 8 לחוק ההתיישנות, אך הניתוח המשפטי שצוטט לעיל סב אחר מועד הולדת עילת התביעה באופן כללי.

בענייננו. בשנת 2002 אושרה התכנית שבמסגרתה ניתנה לכל אחד מבעלי המשקים באגודה הזכות להפנות מומלץ לקבלת מגרש בהרחבה. מסיבות אשר לא פורטו בכתב התביעה, המערער לא פעל לממש זכותו אותה עת או לנקוט בהליך משפטי או אחר לשם עמידה על זכותו הנטענת. בנסיבות אלה, לאחר שהחובות מול המשקם הוסדרו ושוחררו העיקולים ביחס למגרשים בהרחבה, נולדה זכותו הנטענת של המערער לקבל את הקצאת המגרש כאמור. המערער לא פעל לממש זכותו הנטענת אותה עת, אף לא כאשר כרטיסו באגודה זוכה בשנת 2009 בסכום של 45,000 ₪ על רקע מכירת זכותו לצד שלישי. המערער טען כי הודע לו על זיכויו כאמור בסוף שנת 2015, "באקראי" (ס' 13 להודעת הערעור), אך הסתפק בפניה לאגודה לשם קבלת מידע בדבר אופן ומכירת הזכות.

סעיף 8 לחוק ההתיישנות קובע:

"נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע עובדות אלה". הפסיקה פירשה את הוראת הסעיף באופן שעל התובע להוכיח, תחילה, כי לא ידע על קיום העובדות המהוות את עילת התובענה, ורק במידה והוכיח זאת עליו להוכיח שני רכיבים נוספים: האחד, שהעובדות נעלמו ממנו מסיבות שלא היו תלויות בו, והשני, שאף בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע את אותן סיבות (ראו, למשל, ע"א 244/81 פתאל נ' קופת חולים של ההסתדרות הכללית, פ"ד לח (3) 673; ע"א 1442/13 זאראס ואח' נ' התעשייה הצבאית ישראל בע"מ [פורסם בנבו] (פסקאות 10-11). הנטל להוכחת התנאים לתחולת סעיף 8, מוטל על הטוען אותה (ע"א 97/77 זונבנד נ' קלוגמן, פד"י לא(3) 466, 471; ע"א 2167/94 בנק למסחר בע"מ נ' דן שטרן ואח', פד"י נ(5) 216).

המערער טען בענייננו כי לא היה מודע למכירת זכותו במגרש לצד שלישי (סעיף 21 לתגובה לבקשה לסילוק על הסף שהוגשה בבימ"ש קמא), וכי הדבר נודע לו כאמור "באקראי" רק בסוף שנת 2015. ואולם, המבחן הקובע לעניין מרוץ ההתיישנות אינו המועד בו נודע למערער על מכירת זכותו הנטענת לצד שלישי, כי אם המועד בו יכול היה לדעת עובדות אלו. כאמור, כאשר כל העובדות הנדרשות להגשת התביעה ידועות, בכוח או בפועל, ברמה של קצה חוט, מתחיל מרוץ ההתיישנות" (פרשת זאראס). אין טענה בפי המערער כי נשללה הימנו האפשרות לקבל מידע מתאים מהאגודה אודות המכירה מאז בוצעה בשנת 2009. אף העובדה כי חשבוננו באגודה זוכה בשנת 2009 בסך של 45,000 ₪, מלמדת כי דבר לא מנע ממנו לקבל מידע (אפשר כי המערער לא העלה טענה אחרת בנדון, לאור העובדה כי בהליך הקודם הודה כי "לא מנעו ממני לקבל את הדיווחים" – עמ' 2 לפרו' שו' 1-2). בנסיבות אלה, על פניו דומה כי עילת תביעתו של המערער נולדה במועד בו הוסרו העיקולים על המגרשים בהרחבה, ולמצער בעת שהאגודה מכרה זכותו

לקבלת מגרש בהרחבה לצד שלישי, ולמרב בשנת 2009 עת זוכה חשבונו בסך התקבול ששילם צד שלישי.

העובדה כי רק בשנת 2015 נודע למערער "באקראי", כדבריו, אודות זיכוי כרטיסו בשנת 2009 בסך 45,000 ₪ בגין מכירת המגרש מוקדם יותר, אינה בגדר עילה להאריך את תקופת ההתיישנות. כפי שחזינו, הדין מחייב את הנפגע לכאורה לברר זכויותיו ולהוכיח כי אף בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע הגילוי מוקדם יותר. מאליו מובן כי מועד ההתיישנות אינו תלוי במועד המקרי בו נודע לבעל הדין אודות עילת תביעתו, אחרת - יהא בידו להאריך את תקופת ההתיישנות באופן מלאכותי תוך העלאת טענה כי הפגיעה הלכאורית נודעה לו מאוחר, בהתאם למועד בו יחפוץ להגיש התביעה.

יתר על כן. אף אם ניצמד לגרסת המערער בכתב התביעה, כי עילת התביעה נולדה רק ביום 8.12.2015 (סעיף 11 לכתב התביעה), גם אז חלפו למעלה משבע שנים עד למועד הגשת כתב התביעה. טענת המערער כי רק בחודש יולי 2016 השיבה לו האגודה על פנייתו בנדון, אינה מאריכה את תקופת ההתיישנות. בע"א 4954/94 ממ"י נ' מזרחי, פ"ד נא(1) 559, קבע בית המשפט העליון: "להסרת ספק, ולנוכח טיעון מרומז לעניין זה שנכלל בסיכומי המשיבים, אבקש להבהיר, כי מהלכיהם האמורים של המשיבים יכולים אולי להעיד כי הם לא "ישנו" על זכויותיהם, אך באף אחד ממהלכים אלה לא היה כדי לעצור את מרוץ תקופת ההתיישנות... משקמה לתובע עילת תובענה, והוא משהה את הגשתה עד תום תקופת ההתיישנות, אין בפעולות שנקט קודם להגשת התביעה, בניסיון להביא לביטול העילה, או לשם הקטנת נזקו, כדי לחלץ את תביעתו מדין ההתיישנות" (ההדגשות אינן במקור).

האם עניינה של התביעה במקרקעין או בשאינו מקרקעין

בע"א 9382/02 בולוס ובניו חברה לאירוח תיירות בע"מ נ' בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, [פורסם בנבו] קבע בית המשפט העליון כי תביעה במקרקעין לצורך מנין תקופת ההתיישנות, עניינה הליך שמטרתו לדון ולהכריע בזכויות במקרקעין. בהתאם להגדרת המונח "מקרקעין" בחוק ההתיישנות, נקבע כי "מקרקעין" לצורך סיווג התובענה לעניין התיישנות נוגע לזכויות במקרקעין עצמם ולזכויות טובות הנאה במקרקעין, שהן בבחינת זכויות קנייניות בקרקע או בכל דבר המחובר לקרקע חיבור קבע, וכל זכות או טובת הנאה הטעונים רישום בספרי האחזקה. בית המשפט הוסיף וקבע כי "החוק מדבר, אפוא, בזכויות קנייניות במקרקעין, העולות כדי בעלות ממש או זכויות קנייניות במקרקעין, הפחותות מבעלות, הטעונות רישום. "תובענה במקרקעין" לצורך חוק ההתיישנות אינה מתפרשת על פני זכויות אובליגטוריות הנתונות לאדם, גם אם הן נוגעות לשימוש במקרקעין. כאשר הזכות הנטענת מסווגת כזכות אובליגטורית ולא כזכות קניינית במקרקעין, היא תמוין כתביעה "בשאינו מקרקעין" ולא כתביעה ב"מקרקעין" (סעיף 25 לפסק הדין).

התביעה שהגיש המערער אינה נוגעת לזכות במקרקעין. עתירתו בכתב התביעה היא להורות לאגודה להקצות לו מגרש נוסף בהרחבה החדשה מתוך סך המגרשים שהוקצו לאגודה. אין

המערער טוען כי יש לו זכויות במגרש ספציפי, אלא אך מבקש לקבל "זכות אובליגטורית לקבלת זכות למשבצת בהרחבה", כהגדרתו (סעיף 4 לכתב התביעה). הסעד המבוקש לא נועד לאכופ רישומה של זכות קניינית, שכן, המקרקעין כלל אינם רשומים בלשכת רישום המקרקעין. טענתו היא כי יש לחייב את האגודה להמליץ עליו כבעל זכות לקבל מגרש נוסף בהרחבה, אשר בבוא יום יירשם על שם פלוני על בסיס הסכם חכירה שכל הנראה ייחתם עם רמ"י. לזכויות אלה יש אומנם קשר לקרקע, אך קבלת הסעד היא חוליה ראשונה בשרשרת, ולא תוביל מיניה וביה לרישום זכותו של המערער בלשכת רישום המקרקעין כבעל הזכויות.

לשון אחר. המערער אינו עותר למימוש זכות חפצית בקרקע המנויה כזכות קניינית או ככזו הטעונה רישום, ולקבלת סעד בנוגע לקרקע מסוימת שבעקבותיו יחול עם קבלת התביעה שינוי במצב הזכויות במקרקעין הנדונים, אלא אך כי יוכרז עליו כבעל הזכות לקבל המלצה למגרש נוסף בהרחבה. אופיו של עניין - אם מקרקעין או שאינו מקרקעין, במובן הוראת [סעיף 5 לחוק ההתיישנות](#) - ייקבע בהתאם לשאלה האם העילה מובילה לשינוי בזכויות קנייניות הטעונות רישום, לבין מצב בו קבלת התביעה לא תגרור שינוי בזכויות אלה (השוו: [ע"א 159/69 סלאמה נ' סלאמה](#), פ"ד כג(2) 221; [ה"פ \(מחוזי חיפה\) 1372/94 שרם נ' שרביב](#) [פורסם בבנן] (7.3.1996)). בענייננו, כאמור, קבלת הסעד המבוקש לא תוביל לשינוי במצב הזכויות הקנייניות.

משהגענו למסקנה כי עניינה של התביעה "בשאינו מקרקעין", ממילא כאמור מאחר שחלפו למעלה משבע שנים מיום הולדת עילת התביעה, דין תביעת המערער להידחות בשל התיישנות.

אכן. התביעה הוגשה בחלוף ימים אחדים בלבד לאחר תום תקופת ההתיישנות. ואולם, אין בכך כדי לפגום ברציונלים העומדים בבסיס מוסד ההתיישנות, ובוודאי שאין בכך טעם כדי לדחות טענת ההתיישנות. מדרך הטבע, קביעת מועדים קשיחים בהוראות החוק עלולה להוביל לפגיעה מהותית במבקשים לסטות מאותם מועדים. ואולם, לא לבית המשפט שיקול הדעת לחרוג מקביעתו המפורשת של המחוקק אשר טבולה בהיגיון פנימי, לפיו פריצת סכר המועדים עלולה להפוך לעניין שרירותי בהתאם לשיקול דעת מותב שיפוטי נתון, שסופו במספר ימים לא ידוע.

הטענה בדבר עצירת מרוץ ההתיישנות עקב הטעיה

המערער טען, לחלופין, כי מרוץ ההתיישנות נעצר בהתאם להוראת [סעיף 7 לחוק ההתיישנות](#), הקובע כי אם נמנע מהתובע להגיש תובענה, בין היתר, בשל כך שהנתבע או מי מטעמו, הטעה אותו בידועין, לרבות בדרך של אי גילוי עובדה מהעובדות המהוות את עילת התובענה, יושעה מרוץ ההתיישנות. לאמור, הוראת החוק מתמקדת בהתנהגות הנתבע לאחר ביצוע המעשה מושא התביעה והשפעתה על ידיעת התובע אודות קיומה של העילה. עם זאת. על התובע להוכיח כי קיים קשר סיבתי בין הפעולה הפסולה מצד הנתבע לבין הימנעותו מהגשת התביעה, וכן כי הנתבע פעל את פעולתו הפסולה "ביודעין".

המערער טען כי הטעיית האגודה נעוצה בכך שעד למועד קבלת תשובת האגודה בחודש יולי 2016 לא גילתה לו כי המגרש נמכר. ואולם, לבד מן העובדה כי בהליך הקודם המערער עצמו העיד כי

"הייתי עסוק, לא חשבתי... הדיווחים היו במושב בהנהלת חשבונות, לא מנעו ממני לקבל את הדיווחים" (עמ' 1 לפרוטוקול מיום 10.3.2019 בבקשת המערער למתן סעד זמני), בוודאי שהטענה עומדת בסתירה מובהקת לטענתו בסעיף 11 לכתב התביעה, לפיה ביום 8.12.15 נודע לו אודות מכירת זכותו לצד שלישי. כך, בסעיף 23 לתגובת המערער לבקשה לסילוק על הסף שהוגשה בבית משפט קמא, טען כי ההטעה התמצתה בכך ש"לא ידע התובע על פעולתה של האגודה... על המזכירות היה לפנות לתובע ולעדכנו כי בכוונתה למכור את מגרשו אך לא עשתה כן", אך בסעיף 11 לתביעה טען מפורשות כי בתאריך "8.12.2015 מועד בו נודע לתובע על מכירת זכותו לצד ג".

טענת המבקש בדבר עוולה מתמשכת

המערער הוסיף וטען כי בענייננו מדובר בעוולה נמשכת המקימה כל יום מחדש זכות תביעה. זאת, מאחר שבכל יום נתון הוא נותר ללא מגרש נוסף, ובכך מקופחות זכויותיו אל מול חברי אגודה אחרים.

אף שלא פירש זאת, דומה כי המערער מבקש להיזקק להסדר החקיקתי ביחס לעוולה מתמשכת כקבוע בסעיף 189(1) לפקודת הנזקין. לשם הוכחת קיומה של עוולה מתמשכת נדרש אירוע עוולתי נמשך המוליד עילות תובענה מתחדשות ונזק מתמשך, להבדיל מאירוע קונקרטי. לבד ממגבלת עשר השנים לצורך הגשת התביעה ממועד התרחשות הנזק, כבר נפסק כי מרוץ ההתיישנות מתחיל עם גילוי הנזק הראשוני, אף אם לא במלוא היקפו: "...גילוי הנזק כמוהו כיריית הזנקה של התובע לתחילת מסלול מרוץ ההתיישנות, אך אין להמתין עד לגילוי המלא של הנזק ודי בסימני הנזק, 'משנתגלה הנזק, שוב אין להמתין לגיבושו השלם במלוא היקפו'... נפסק כי אין להחמיר עם הניזוק מעבר לציפייה הסבירה מאדם סביר בנסיבות העניין אם הנזק הראשוני הוא עניין של מה בכך, אולם אם הנזק הראשוני הוא ממשי, אף אם עדיין איננו במלוא היקפו, אזי מרוץ ההתיישנות יחל עם גילוי של הנזק הראשוני" (סעיף 16 לחוות דעתו של כב' השופט מזוז ברע"א 6614/19 מדינת ישראל נ' שלמה ג'הסי [פורסם בנבו]; ע"א 831/80 זמיר נ' כימיקלים ופוספטים בע"מ, פ"ד לז(3) 122).

מאחר שהמערער טען כי נזקו הנטען קם מעת מכירת זכותו לצד שלישי (סעיף 11 לכתב התביעה), ומאחר שיכול היה לדעת על כך בסמוך לאחר המכירה, ומכל מקום אף לטעמו ידע על כך ביום 8.12.2015, שוב אין לומר כי מדובר בנזק "סמוי". עילות התביעה התגבשו ונגלו במלוא עוזם אותה עת.

מכל מקום. מאחר שעצם המכירה לצד שלישי היא העומדת בבסיס הסעדים להם עתר המערער, לרבות על רקע הפלייתו הנטענת מול יתר חברי האגודה (ראו סעיף 10 לכתב התביעה), נעלה מכל ספק כי מדובר במעשה עוולתי-נקודתי אחד שלפי הנטען גרם לנזק מתמשך. לאור זאת, יש לדחות טענת המערער כי מדובר במעשה עוולתי נמשך, בין כזה הגורם לנזק אחד ובין כזה המקים עילות תביעה חוזרות ונשנות ונזק מתחדש (השוו: ע"א 9292/07 חברות שדמות הדרום בע"מ נ' וועדה מקומית לתכנון ובניה "שמעונים" [פורסם בנבו]).

טענת המערער כי אין ליטול במניין תקופת ההתיישנות את התקופה בה נוהל ההליך הקודם

בהודעת הערעור נטען, לראשונה, כי לאור הוראת [סעיף 15 לחוק ההתיישנות](#), אין להביא במניין תקופת ההתיישנות את המועד אשר במהלכו נוהל ההליך הקודם במשך כחודשיים. לפי הנטען, בעצם הגשת התביעה הקודמת גילה המערער דעתו שהוא עומד על זכויותיו ועל כן ניתן לראות את ההליך החדש שהוגש כהמשך של ההתדיינות הקודמת.

תחילה, אציין כי מאחר שטענה זו הועלתה לראשונה בערעור, אין מקום כי בית המשפט ייזקק לה. אומנם, בסעיף 42 להודעת הערעור הפנה המערער לסעיף 18 לתגובתו בבית משפט קמא לבקשה לסילוק על הסף. ואולם, עיון בסעיף 18 אינו מלמד כי טענה זו נזכרה, אף לא ברמז.

לגופו של עניין. ייאמר כי בהליך הקודם עתר המערער ואחר עמו לבטל הקצאת מגרש לנתבע 4, בנו של חבר אגודה אחר. לא הועלתה כל טענה כי על האגודה להקצות למערער מגרש אחד מתוך שבעת המגרשים הנוספים בהרחבה החדשה, בוודאי שלא נטען כי קיימת לו זכות להקצאת מגרש נוסף "חלף המגרש אשר נגזל" (סעיף 6 לכתב התביעה דנא) הימנו. לאמור. בהליך הקודם טענת המערער הייתה כי אין להעדיף אחרים על פניו בהקצאת מגרשים, ואילו בתביעה דנא עתר להעדיפו על פני אחרים נוכח טענתו כי נגזל ממנו מגרש קודם. בנסיבות אלה, אף אם המערכת העובדתית בשתי התביעות דומה, הרי מאחר שעניינן של הסעדים שונה בתכלית - מניעת הקצאת מגרש ספציפי לנתבע 4 על פי המלצת הנתבע 3 (בהליך הקודם) לעומת דרישה להקצאת מגרש מתוך שבעה מגרשים לידי המערער על רקע טענה כי האגודה "גזלה" ממנו מגרש (ההליך דנא) - אינני סבור כי מתקיים הרציונל הטמון בהוראת [סעיף 15 לחוק ההתיישנות](#) שלא להביא במניין המועדים את פרק הזמן בו נוהל ההליך הקודם.

תכליתו של [סעיף 15 לחוק ההתיישנות](#) היא ללמד כי התובע לא ויתר על זכויותיו, וכי הוא מבקש למצותן. לכל היותר, ניתן היה לזקק מההליך הקודם כי למערער טענה ביחס למגרש ספציפי אשר לדבריו הליך הקצאתו נעשה שלא כדין. לא ניתן היה ללמוד כי המערער מבקש לטעון כי יש להעדיפו על פני אחרים על רקע "גזלת" מגרש אחר ממנו על ידי האגודה. בנסיבות אלה, האגודה לא הייתה אמורה לשמור ראיותיה ביחס לתביעה שלא יכולה הייתה לשער כי תוגש, בוודאי לא כמעט שלוש שנים נוספות לאחר הגשת התביעה הקודמת.

לאור כל האמור, אציע לחבריי לדחות הערעור ולחייב המערער בהוצאות המשיבות בסך 15,000 ₪.

יעקב דנינו, שופט

השופט גד גדעון

אני מסכים.

גד גדעון, שופט

כב' ס. הנשיאה, השופט ואגו:

אני מסכים.

אריאל ואגו, סגן הנשיאה

אשר על כן, הוחלט כאמור בחוות דעתו של כב' השופט י. דנינו.

מתוך הערבון שהפקיד המערער יועבר למשיבות באמצעות באת-כוחם, סכום ההוצאות שנפסק בסך של 15,000 ₪ והיתרה תוחזר למערער באמצעות באת-כוחו.

ניתן היום, א' טבת תשפ"ד, 13 דצמבר 2023, בהעדר הצדדים.

יעקב דנינו, שופט

גד גדעון, שופט

אריאל ואגו, סגן נשיאה
אב"ד

אריאל ואגו 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)